

ОРТИҚЧА ВАЗНИ БОР ЎСМИР ҚИЗЛАРДА ҚАЛҚОНСИМОН БЕЗ ТЎҚИМАСИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

Олтинбоева Зарнигор Авазбек кизи

Фарғона жамоат саломатлиги тиббиёт институти

Фарғона вилояти оғир йод танқислиги худуди бўлиб, республикада қалқонсимон без касалликлари тарқалганлиги билан юқори кўрсаткичларни эгаллайди. Айниқса, йод танқислиги ўсмир ёшдаги болаларда жисмоний ва жинсий ривожланишдан орқада қолишга, қалқонсимон без касалликларига, уларнинг репродуктив тизим касалликларини ривожланишига сабаб бўлади. Фарғона вилоятида яшовчи ортиқча вазни бор ўсмир ёшдаги қизларни қалқонсимон без фаолиятини ўрганишни олдимизга мақсад қилиб қўйдик.

Тадқиқот материали ва текшириш усуллари

Тадқиқот объекти сифатида Фарғона вилояти эндокринология диспансерига амбулатор равишда мурожаат қилган ортиқча вазни бор 150 та ўсмир қизларни клиник, лаборатор, гормонал ва ультратовуш текширув натижалари таҳлил қилинди.

Тадқиқот натижалари ва уларнинг муҳокамаси.

Текширув жараёнида 150 та ортиқча вазни бор ўсмир ёшдаги қизларни ЖССТ таснифи бўйича қалқонсимон безни катталашганлик даражасини таҳлил қилганимизда 0- даражадаги катталашганлик 35 та (23%), I- даражада катталашганлик 69 та(46%), II-даражада катталашганлик 46 та (31%) қизларда аниқланди. Ўсмир қизларнинг қалқонсимон безини УТТ сида 20% да I-II даража диффуз катталашгани, 33% қизларда АИТ, 5% қизларда тугунли буқоқ, 9% қизларда кўп тугунли буқоқ аниқланди. Ўсмир қизларни қалқонсимон без функционал ҳолатини гормонал текширув натижаларини таҳлил қилганимизда 60 та (40%) эутиреоз ҳолатида, 29 та (19%) субклиник гипотиреоз ҳолатида, 16 та (11%), манифест гипотиреоз ҳолатида бўлганлар.

Хулоса

Фарғона вилоятида истикомат килувчи ортиқча вазни бор ўсмир ёшдаги қизларда қалқонсимон безида бўқоқларнинг тугунли ва кўп тугунли шакллари ўсганлиги УТТ орқали аниқланди. Қалқонсимон безнинг субклиник гипотиреоз ҳолатида эса 19 %, 10% қизларда эса манифест гипотиреоз ҳолати аниқланган. Бундан кўриниб турибдики йод танқислиги ўсмир қизларни қалқонсимон безига салбий таъсир кўрсатиб моддалар алмашинувини сусайишига асосий хавф омиллардан ҳисобланади.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Каримова, М. (2019). Динамика хирургических операций узловых форм зоба в условиях йодобеспеченности и йододефицита. Журнал вестник врача, 1(1), 58-62.
2. Каримова, М. М. (2025, February). ҚАЛҚОНСИМОН БЕЗ КАСАЛЛИГИ БЎЛГАН БЕМОР АЁЛЛАРДА РЕПРОДУКТИВ ТИЗИМДА РИВОЖЛАНАДИГАН АСОРАТЛАРИНИ ЎРГАНИШ. In International Conference on Modern Science and Scientific Studies (pp. 30-34).
3. Muxammadsadikovna, K. M. (2025, February). CHANGES IN THYROID TISSUE IN WOMEN OF CHILDBEARING AGE WHO HAVE HAD SARS-COV-2 INFECTION. In International Conference on Modern Science and Scientific Studies (pp. 291-294).
4. Шухратжон у'гли, СЭ (2025, январь). РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ И ЭТИОЛОГИЯ ГИПОСПАДИИ. На Международной конференции по междисциплинарным наукам и образовательной практике (стр. 99-104).
5. Tohirbek To'liqinjon o'g, S. (2025, February). STRUCTURE AND FUNCTIONS OF THE URETHRAL SPHINCTER IN MEN. In Scientific Conference on Multidisciplinary Studies (pp. 165-171).